

på väg mot
Jämköping

Jämställdhets analys 2019

*Deltar flickor och kvinnor i samma utsträckning som
pojkar och män i våra idrottsföreningar?*

Inledning

Grunden för jämställdhetsarbetet i Jönköpings kommun 2018–2023 är kommunens jämställdhetsplan. Planen innehåller mål, strategi, och ”plan för genomförandet av CEMR- deklARATIONEN” med prioriterade områden för jämställdhetsarbetet.

Jämställdhet är när flickor och pojkar, kvinnor och män har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden. Det handlar om mänskliga och demokratiska rättigheter enligt FN:s kvinnokonvention. Först när kvinnor och män har samma makt och inflytande kan vi få ett rättvist och demokratiskt samhälle.

Jämställdhet är också en nyttinghet för kommunen. Om Jönköpings kommun kan ge samhällsservice som speglar individens behov oavsett kön, bakgrund och tillhörighet blir arbetet mer effektivt och kvaliteten högre. (Jämställdhetsplan för Jönköpings kommun 2018–2023)

Hur är uppdraget i verksamheten formulerat

Övergripande målet för jämställdhet på Kultur – och fritidsförvaltningen är:

”Flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha lika tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter och anläggningar på lika villkor”.

Vilken jämställdhetsutmaning finns inom verksamheten (vad vet vi)?

Vi vet att kvinnor har färre deltagartillfällen än män. (Kolada)

Källa: Kolada	2015	2016	2017
Deltagartillfälle i idrottsföreningar, antal/inv. 7-20 år män	47	49	46
Deltagartillfälle i idrottsföreningar, antal/inv. 7-20 år kvinnor	28	29	29

Detta är ett utvecklingsnyckeltal, se frågor och svar på kolada.se för mer information. Antal deltagartillfällen i åldern 7-20 år i LOK-stödsberättigade idrottsföreningar under året, dividerat med antal invånare 7-20 år den 31/12. Deltagartillfällen är summan av antalet närvarande deltagare i av RF godkända sammankomster för vilken föreningen sökt LOK-stöd (Statligt lokalt aktivitetsstöd). LOK-stödet ges till aktiviteter för pojkar och flickor 7-20 år. Stöd ges även till handikappidrottare som är äldre än 20 år, men detta är exkluderat i denna sammanräkning. En sammankomst är en ledarledd gruppaktivitet inriktad mot föreningens idrottsliga verksamhet. Källa Riksidrottsförbundet.

Deltagartillfällen %

■ Flickor/Kvinnor 39 % ■ Pojkar/män 61 %

Deltagartillfällen (Kolada)

39 % flickor/kvinnor genererar 4 368 000:- i bidrag

61 % pojkar män genererar 6 832 000:- i bidrag

(Totalt LOK bidrag 2018, 11 200 000:-)

Ser man till riket så ligger Jönköping över medel i deltagartillfällen totalt med 38 jämfört med 34, män i Jönköping ligger över medel med 46 jämfört med riket 39, kvinnor i Jönköping ligger strax över medel med 29 jämfört med riket 28.

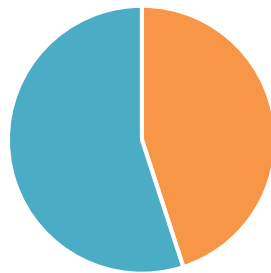
Frågeställning

Varför deltar inte flickor/kvinnor i samma utsträckning som pojkar/män i våra idrottsföreningar?

Ledtrådar för att kunna besvara frågan

Medlemmar

Antal medlemmar i idrottsföreningar (316 st. bidragsberättigade)

■ Flickor/Kvinnor 45% ■ Pojkar/män 55%

Flickor/kvinnor 16 634 st. 45%

Pojkar/män 20 084 st. 55%

Utdrag ur "Ökar ojämlikheten i föreningsidrotten"

- en studie om socioekonomisk bakgrund och barn och ungdomars deltagande i idrottsförening

Ulf Blomdahl, Karolina Bergmark, Linda Lengheden, Magnus Åkesson, 2019

"Barn och ungdomar i de högre socioekonomiska grupperna är med i en

idrottsförening i större utsträckning än barn och ungdomar i de lägre socioekonomiska grupperna” (sid. 38)

”Genomgående gäller att tjejer i de lägre socioekonomiska grupperna i minst utsträckning är med i en idrottsförening” (sid 38)

”Detta innebär att socioekonomisk bakgrund har en direkt inverkan på deltagande både bland killar och bland tjejer. Även efter kontroll för utländsk bakgrund är skillnaderna störst i tjejgruppen.” (Sid 63)

”Huvudorsakerna till det låga deltagandet i idrottsförening ska enligt oss, Björnesson, Betties m.fl. sökas i de konventionella könsroller dessa tjejer växer upp med i förhållande till idrottsföreningar och att vara fysiskt aktiva. Eller för att uttrycka det på ett delvis annorlunda sätt: deltagande i idrottsföreningar och att vara fysiskt aktiv ingår bland tjejer i de lägsta socioekonomiska grupperna inte i det ”paket” av praktiker som ligger till grund för tjej- och kvinnobildandet på samma sätt som för tjejer i de högre socioekonomiska grupperna. En ytterligare orsak kan vara att tjejer i de lägre socioekonomiska grupperna inte, i samma utsträckning som killar i de lägre socioekonomiska grupperna, kan se, hoppas och ha idrotten som språngbräda till ett ekonomiskt oberoende som vuxna. Antalet tjejer som kan försörja sig på sin idrott är ju betydligt färre än antalet killar. De stora ekonomiska ersättningarna går också till killar på elitnivå.” (sid 67)

Utdrag ur Jämställdhet bland idrottens ledare

(FOU-rapport 2019:1)

Jenny Svender, Jonnie Nordensky

”ungefär tre av fyra aktiviteter inom barn – och ungdomsidrotten leds av en man” (sid. 16)

”I de fall många pojkar är utövare av idrotten, är många män också ledare. Samma mönster gäller omvänt, det vill säga för flickor som utövare och kvinnor som ledare” (sid 16)

”det är vanligare att män deltar i ledarutbildningar. Sex av tio deltagare var 2017 män. (sid 21)

” föreställning om den ideella ledaren (som lägger och måste lägga mycket tid) krockar med föreställningen om den ideella modern, som förväntas lägga mycket tid på hem och familj. De två idealen är svårförenliga och påverkar kvinnors benägenhet att ta på sig ledaruppdrag” (Sid 32)

”män ägnar sig främst åt ledaruppdrag med nära koppling till konkreta idrottsutövandet, så som aktivitetsledare, utbildning och styrelseuppdrag. Kvinnor lägger sitt ideella engagemang på penninginsamling, kommunikation, information och opinionsbildande arbete” (sid 28)

Tider

Vi har tittat på hur de bästa tiderna fördelas i respektive förening utifrån andelen tilldelade tider totalt. Bästa tiderna är definierade som Primetime 17.15–20.45
Detta visar att de flesta föreningarna fördelar de bästa tiderna jämställt, eller med fördel för flickorna/kvinnorna.

Grönt- fördel tjejer

Gult - fördel killar

HFF: killar: % andel primetime = 33 %, Tjejer: % andel primetime = 71 %

Antal lag pojkar: 9 (Herr, p15, p01, P07, P08, p09, p12, p10, p11)

Antal tider totalt: 18

Antal primetimetider: 6

% andel primetime = 33 %

Antal lag flickor: 4 (DAM, F08/09, F09/10, F16,)

Antal tider totalt: 7

Antal Primetime: 5

% andel primetime = 71 %

Brahe: killar % andel primetime = 39 %, Tjejer: % andel primetime = 68 %

Antal lag pojkar: 5 (Herr, P05/06, P07/08, FP09/10, basketskola)

Antal tider totalt: 9

Antal primetimetider: 3,5

% andel primetime = 39 %

Antal lag flickor: 8 (DAM, F06, F07, F08, F04, basketskola, FP 10, F08/10)

Antal tider totalt: 17

Antal Primetime: 11,5

% andel primetime = 68 %

HIK killar: % andel primetime = 67 %, Tjejer: % andel primetime = 80 %

Antal lag pojkar: 5 (Herr, P05, P04, P08, innebandyskola)

Antal tider totalt: 6

Antal primetimetider: 4

% andel primetime = 67 %

Antal lag flickor: 8 (DAM, F04/05, innebandyskola)

Antal tider totalt: 5

Antal Primetime: 4

% andel primetime = 80 %

Hallby handboll: killar % andel primetime = 36 %, Tjejer: % andel primetime = 80 %

Sammanfattning Hallby

Antal lag pojkar: 5 (Herr, P03/04, P08, herrjunior, P05/06)

Antal tider totalt: 11

Antal primetimetider: 4

% andel primetime = 36 %

Antal lag flickor: 6 (F07, F03/04, DAM, F06, F05, Damjunior)

Antal tider totalt: 10

Antal Primetime: 8

% andel primetime = 80 %

IK Cyrus: killar % andel primetime = 50 %, Tjejer: % andel primetime = 50 % Antal lag
pojkar: 3 (Herr, P05, P06)
Antal tider totalt: 6
Antal primetimetider: 3
% andel primetime = 50 %

Antal lag flickor: 2 (F08/09, DAM)
Antal tider totalt: 4
Antal Primetime: 2
% andel primetime = 50 %

JIK: killar % andel primetime = 59 %, Tjejer: % andel primetime = 20 %
Antal lag pojkar: 8 (Herr, herrjunior, herr junior allsv, herr div 1, P05, P06, P07, P08)
Antal tider totalt: 17
Antal primetimetider: 10
% andel primetime = 59 %
Antal lag flickor: 5 (DAM, Damjunior, damjunior allsv, F06/07, F08/09)
Antal tider totalt: 10
Antal Primetime: 2
% andel primetime = 20 %

Resurser

När resurser snedfördelas på elitnivå sipprar det ner hela vägen ner till barn- och ungdomsidrott:

- Vi investerar i pojkar och män med tillväxtperspektiv, för att de ska bli bättre
- Flickor och kvinnor får investeringar först när de bevisat att de "förtjänat det", efter att de åstadkommit något
- Pojkar och män anses idrotta för att prestera
- Flickor och kvinnor anses idrotta för att det är roligt. (Fair pay)

Sponsring

Idag satsas det varje år omkring **2,9 miljarder** kronor **mer** på **män** än på kvinnor från sponsorer inom privat och offentlig sektor samt centrala medel. Ungefär 80 procent av den totala sponsringen går till män medan 20 procent går till kvinnor. Detta trots att kvinnor utgör 47 procent av idrottsutövarna i Sverige.(källa, FairPay)

Folkhälsa

Träning ger positiva effekter på hela kroppen. Muskler, bindväv, blodcirkulation, humör, hjärta och immunsystem stärks. Vi får mindre risk att insjukna i hjärt-kärlsjukdomar, demens, diabetes, cancer eller depression. (Vetenskap & hälsa, www.vetenskaphalsa.se) Vi ser att även kontrollerad för socioekonomisk bakgrund skattar de som är med i en idrottsförening sin hälsa som bättre än de som inte är med i en idrottsförening. (Ung livsstil)

Rätt & slätt, exempel på riktad satsning i kommunen

Råslätts SK, bildad 31 januari 1970, är en sportklubb från bostadsområdet Råslätt i Jönköping. Råslätts SK utövar främst fotboll.

Råslätt har under tre år haft ett projekt "Rätt & Slätt" som har haft som mål att fler flickor på Råslätt ska spela fotboll.

Projektet har varit väldigt lyckat och klubben hade som mest 100 flickor som spelade fotboll. Idag har klubben 80 aktiva flickor. Vad har klubben gjort för att lyckas med detta?

Framgångsfaktorer, enligt Råslätt SK

- En styrelse som drar åt samma håll – viktigt att det finns representanter från tjejverksamheten på ledande poster
- "Sommarproffs" klubbens egen fotbollsskola, som man erbjuder under sommaren alla barn mellan 6-16 år helt gratis. Kostnad för fotbollsskola 1 vecka varierar men ligger mellan 700-1300 kronor
- Samverkan med andra tjejlag (turneringar men även "utanför" fotbollen)
- Tjejer uttrycker att det är viktigt med starka band till ledarna och att det gör saker även utanför fotbollen
- Anpassa information och krav på föräldrar – viktigt att ha med sig att vår föreningskultur är något som ofta inte finns i andra länder
- Viktigt med "lokala profiler" som är accepterade av t.ex. olika samfund.
- Skolan är en bra plattform här finns alla tjejer och alla föräldrar.
- Alltid minst en tjej som ledare
- Satsa tidigt på ledarutbildning i tjejlagen

"Det ska vara ledare som tror på oss, som vill satsa på oss, en ledare med utbildning, en som tar uppdraget på allvar..."

14-årig tjej Råslätts SK

Vad säger ledtrådarna

- Deltagartillfällena skiljer mellan män och kvinnor (män 46, kvinnor 29). Jönköpings kommun ligger över rikssnittet när det gäller deltagartillfällen i idrottsförening för både pojkar/män och flickor/kvinnor (män +12, kvinnor +5).
- Pojkar/män är aktiva vid flera tillfälle i en förening än flickor/kvinnor.
- Ungdomar som är med i en förening skattar sin hälsa bättre.
- Det är viktigt att det finns kvinnliga ledare (utbildade) och kvinnliga förebilder i föreningarna.
- Att den socioekonomiska bakgrunden och konventionella könsrollerna har en direkt inverkan på deltagandet, framför allt för flickor/kvinnor.
- Att ekonomiska resurser i form av sponsring fördelas ojämnt.
- Fungerande samverkan mellan kommun, civilsamhälle och idrottsförbund är en framgångsfaktor.
- I vår sammanställning är föreningarna bra på att fördela träningstider jämnt eller med fördel för flickor/kvinnor
- När resurser snedfördelas på elitnivå sipprar det ner hela vägen ner till barn- och ungdomsidrott.
- Färre kvinnor är ledare än män

Förslag på åtgärder för att nå ökad jämställdhet

- Riktat stöd för föreningar som verkar i socioekonomiskt utsatta områden, med fokus på flickor.
- Sprida kunskap om föreningsverksamhet till de grupper som inte är uppväxta med den Svenska föreningskulturen.
(Detta arbete bör ske i samverkan med våra föreningar och Smålandsidrotten)
- Tydlig målsättning att prioritera och fördela förvaltningens bedömningsbidrag (ex. investeringsbidrag, arrangemangsbidrag utvecklingsbidrag) jämnt.
- Arbeta för att kommunala bolag ska sponsra jämnt, vilket kommer leda till att vi får goda exempel som vi kan sprida till övriga näringslivet.
(Detta arbete bör ske i samverkan med Smålandsidrotten)